

KARYS

† LIETUVOS KARIŲ
† SAVAITINIS LAIKRAŠTIS †

44 (492) nr.

1928 m. spalio m. 25 — 31 d.

X metai.

Sveikiname mums draugingą Čekoslovakijos Valstybę ir narsią jos Kariuomenę, švenčiant iškovotos savo Nepriklausomybės 10 metų sukaktuves!

Zdár Československo!

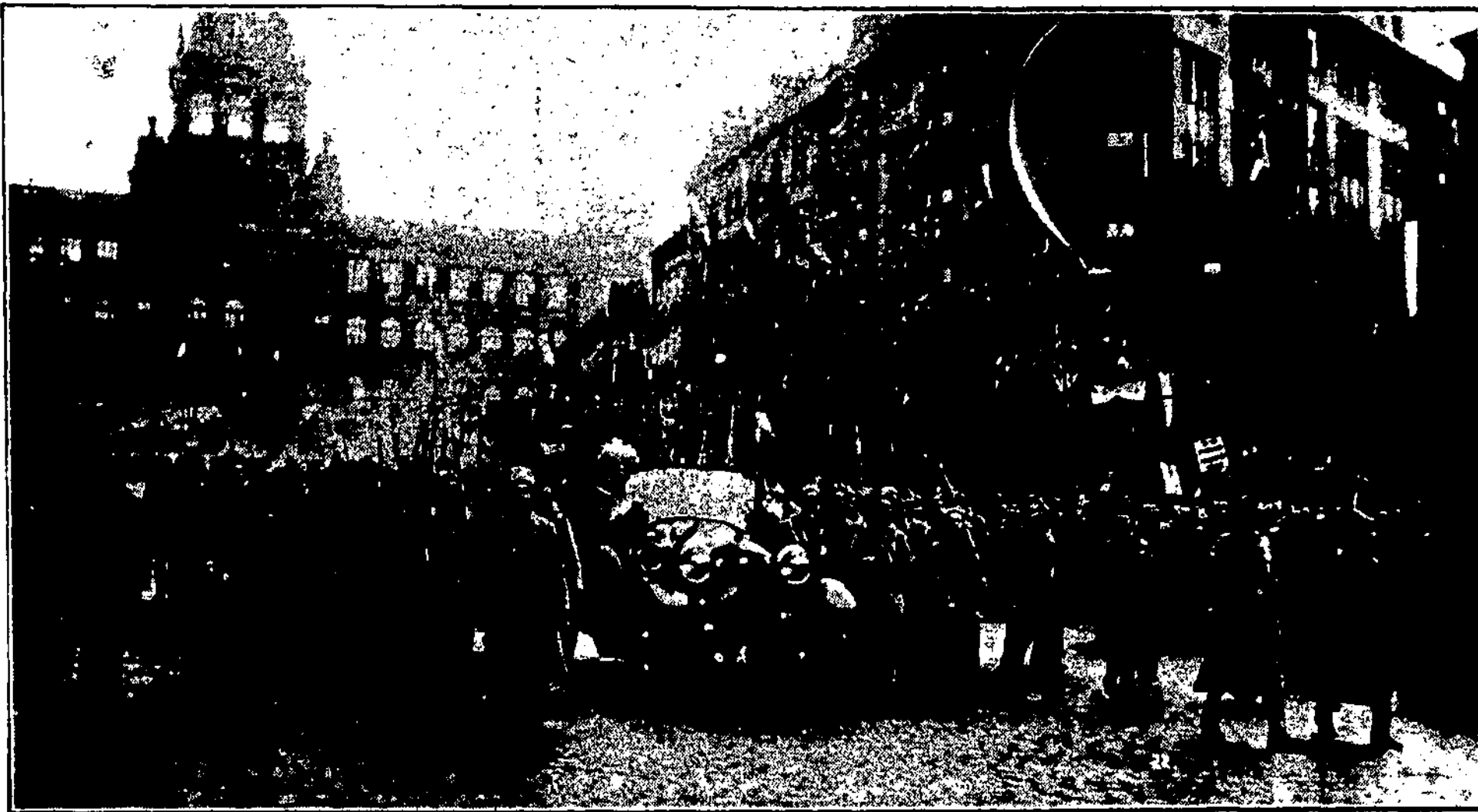
Pirmasaj ir dabartinis Čekoslovakų Respublikos Prezidentas prof. Tomas Masaryk.

Spalių 28 dieną Čekoslovakų respublika iškilmingai švenčia savo geriausių sūnų krauju iškovotos Nepriklausomybės dešimties metų sukaktuves.

Nors mes ir neturime su šita garbinga valstybe bendrų sienų, bet daug bendrų interesų mus riša su ja, tiek žilos istorijos praeityje, tiek dabar.

Todėl pravartu mums, Lietuvos kariams, iškilmių dieną, siunčiant savo draugiškus ir širdingus sveikinimus Čekoslovakų tautai ir jos narsiai kariuomenei, arčiau susipažinti su šituo aukštai kultūringu ir darbščiu kaimynu.

Prieš pasaulinį karą Čekoslovakų tauta, kaip ir mūsų, buvo pavergta. Skirtumas tik tas, kad čekoslovakai vis dėlto turėjo ir savo spaudą, ir savo mokyklas. Tačiau, žinoma, jie tuomi tenkintis negalėjo. Jų tautos geriausių sūnų krūtinėse, kaip ir mūsų — priespaudos laikais, virė didvyrių — prosenelių kraujas. Gerai prisimindami praeitį, kai savo garbingų karalių laikais buvo sukūrę Vidurinėje Europoje galingą valstybę, jie troško atsipaaiduoti iš verguvės pančių.

Iškilmingas pirmasis prezidento įvažiavimas į Čekoslovakų sostinę Pragę 1918 m. gruodžio 21 d.

Nors keletą kartų organizuoti sukilimai prieš engėjus baigėsi nepasisekimais, tačiau vilties būti laisvais čekoslovakai nenustojo.

Ir štai prasidėjus pasauliniam karui, matome čekoslovakų tautos geriausius ir ištikimiausius sūnus, nors ir ne savo gimtoje žemėje, atvirai stojusius į kovą prieš buvusius savo valdovus. Tūkstančiai čekoslovakų — patriotų, pasauktų Austro-Vengrijos kariuomenėn, bėga per frontą pas rusus, prancūzus ir italus, bet, suprantama, ne tam, kad išvengtų mirties kautynių laukuose, o siekdami aukštesnį tikslą — įstoti į savo tautinius legionus, formiruojamus Rusijoje, Prancūzijoje ir Italijoje.

Legionieriai grįžta į kautynių laukus žūt-būt kovot prieš savo tautos priešus ir su pasididžiavimu guldo savo jaunąs galvas už žadamąją jų gražiai tėvynei laisvę, gerai suprasdami, kad garbingiau mirti kovoje, negu vergauti.

Kaip to sunkių kovų išdava 1918 metais rugsėjo mėn. 3 dieną Š. A. Jungt. Valstybių valdžia pripažino Čekoslovakų Tautos Tarybą Paryžiuje de facto ir pradėjo su ja skaitytis, kaip su atskiros valstybės vyriausybe. Toks pripažinimas buvo patvirtintas Santarvės valstybių: Anglijos tais pačiais metais rugsėjo mėn. 3 d., Prancūzijos — rugsėjo mėn. 28 d. ir Italijos spalio mėn. 3 dieną.

Tuo būdu susidarė Čekoslovakijos vyriausybė Paryžiuje.

Po įvykusios Austro-Vengrijos revoliucijos susirinko Čekoslovakų Tautos Susirinkimas Pragoje, senoje čekų karalių sostinėje 1918 m. spalio mėn. 28 dieną ir paskelbė savo valstybės Nepriklausomybę.

Pirmuoju Valstybės Prezidentu buvo išrinktas filosofijos daktaras Tomas Garrigue Masaryk lapkričio mėn. 14 dieną.

Masaryk — tai didelių nuopelnų vyras. Jis, karui prasidėjus, važinėjo po Rusiją, Prancūziją, Angliją, Italiją, ieškodamas savo tautai galingų užtarėjų, organizuodamas čekoslovakų tautinius legionus ir varydamas tautos vadavimo darbą. Į Pragę grįžo jau kaip Valstybės Galva 1918 metais gruodžio mėn. 21 dieną.

Dabartinės Čekoslovakijos plotas lygus 140.485² km. Artimiausi jos kaimynai: Vokietija, Lenkija, Rumunija, Vengrija ir Austrija.

Pagal 1921 m. skaičiavimą Čekoslovakijoje buvo 13,604.807 gyventojų, iš kurių:

čekoslovakų	— 65,53 ⁰ / ₀
vokiečių	— 23,36 ⁰ / ₀
vengrų	— 5,58 ⁰ / ₀
rusų	— 3,44 ⁰ / ₀
žydų	— 1,35 ⁰ / ₀
lenkų	— 0,57 ⁰ / ₀
kitų tautybių	— 0,17 ⁰ / ₀

Svetimšal. buvo — 238,727.
Tikybės atžvilgiu dauguma gyventojų R. - katalikai (85,88⁰/₀).

Valstybės Galva Respublikos Prezidentas renkamas 7 metams. Valstybės Prezidentas laikomas ir vyriausiu kariuomenės vadu, bet, karui ištikus, skiria operuojančių armijų vyriausiąjį vadą.

Prie Respublikos Prezidento yra karo reikalams tvarkyti „R. Prezidento Kanceliarija“, kuri palaiko santykius su Tautos Apsaugos Ministerija (Ministerstvo národní obrany). Ginkluotos pajėgos organizuotos, pagal visuotinos karinės prievolės įstatymo dėsnius.

Ginkluotas pajėgas sudaro: aktyvi armija, I ir II rūšies atsarga.

Aktyvioje tarnyboje taikos metu 150,000 vyrų.

Karo administracijos ir armijos komplektavimo atžvilgiu respublikos teritorija padalinta į 4 karo apygardas su nevienodu kiekvienoje divizijų skaičiumi.

Svarbiausiomis ginklo rūšimis laikomi: pėstininkai, artilerija, aviacija ir raiteliai. Padedamosiomis — inžinerijos, geležinkelių, transporto ir auto kariuomenės dalys.

Pėstininkų taikos metu 48 pulkai (12 divizijų), 12 atskirų kalnų batalionų, kurie taktikos atžvilgiu sudaro 4 kalnų pulkus ir 10 pasienio atskirų batalionų.

Artilerija — lengvoji lauko, storoji (hrubé) lauko, kalnų sunkioji, motorizuota ir ypatingos paskirties.

Lengvoji lauko iš 16 artilerijos pulkų, iš kurių 4 motorizuoti. Kiekviename pulke po 3 grupes, grupėje po 3 baterijas — viso 144 baterijos.

Storoji (hrubé) lauko: 14 art. pulkų po 2 grupes kiekviename; grupėje po 3 baterijas — viso 84 baterijos.

Kalnų artilerija: 12 atskirų art. grupių po 3 baterijas ir 7 pulkai po 3 grupes, grupėje po 3 baterijas — viso 42 baterijos.

Sunkioji (težké) motorizuota: 5 pulkai po 2 grupes, grupėje po 3 baterijas — viso 30 baterijų.

Ypatingos paskirties artileriją sudaro priešorlaivinė artilerija ir m nosvaidžiai. Priešorlaivinės artilerijos 3 pulkai po 3 grupes kiekviename.

Minosvaidžių 1 pulkas iš 3 grupių, po 3 baterijas kiekvienoje.

Daug dėmesio čekoslovakai kreipia į savo aviacijos išplėtimą. Dabar jie turi 3 aviacijos pulkus, po 4 eskadras kiekviename; eskadroje po 4 eskadriles, o eskadrilėje po 12 – 16 lėktuvų.

Raiteliai dalinami į armijos raitelius ir divizijos raitelius.

Armijos raitelius sudaro 10 raitelių pulkų, suvestų į 3 brigadas.

Divizijos raiteliai organiškai įeina į pėstininkų diviziją. Kiekviena divizija turi vadina- mąją mišriąją žvalgomąją rinktinę iš 1 normalaus raitelių eskadrono ir 1 dviratininkų eskadrono.

Tankų kol kas teturi apmokymo tikslams 1 batalioną iš 4 kuopų.

Be sausumos kariuomenės, Dunojaus upės apsaugai čekoslovakai laiko gerai organizuotą Dunojaus flotiliją.

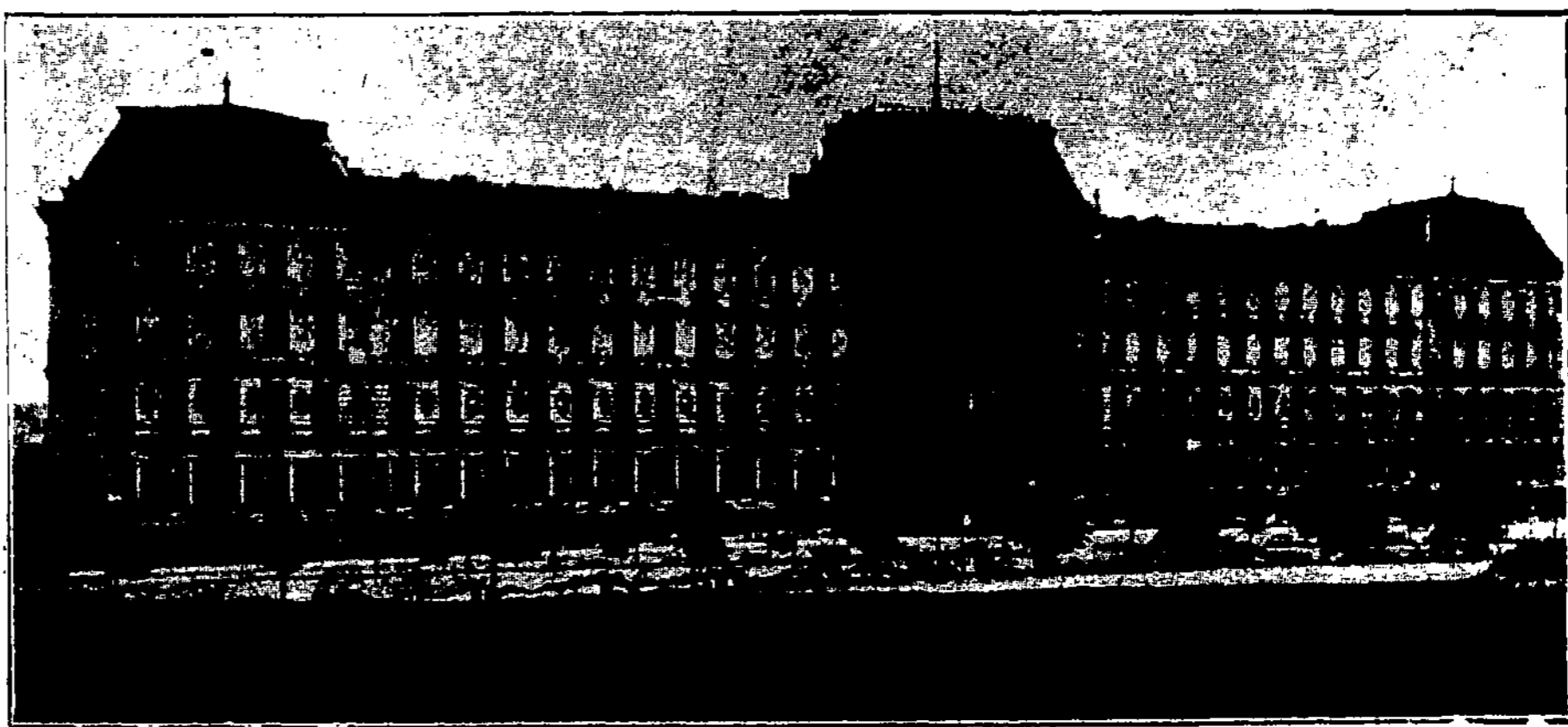
Padedamosios ginklo rūšys susideda: 5 inžinerijos pulkai, po 3 batalionus kiekviename, 2 atskiri inžinerijos batalionai, 1 telegrafo pulkas, 3 batalionų sudėties, 1 geležinkelių pulkas, 2 batalionų sudėties, ir transporto dalys: 5 atskiri hipomobiliniai batalionai ir 3 atskiri auto batalionai.

Jau dabar čekoslovakai su pasididžiavimu gali tvirtinti, kad karo pramonės atžvilgiu jie visai nepriklauso nuo užsienių malonės. Savo dideliuose ir įvairiuose fabrikuose jie pasigamina ne tik sau viską, kas reikalinga, bet daug savo pramonės gaminių išveža dar į užsienius (mašinos, lėktuvai, ginklai, manufaktūra ir k.). Šitie gaminiai savo kokybe ne tik kad ne prastesni už senų valstybių gaminius, bet daugeliu atveju jos prašoka, pav., lengvieji kulkosvaidžiai, kuriais apginkluota ir mūsų kariuomenė, lėktuvai, kurių nemažai turi mūsų aviacija, zenitinė artilerija ir t. t.

Būdamas savaranki pramonės srityje, šita darbšti ir energinga tauta jau visiškai nepriklausoma ir karo mokslo atžvilgiu. Padedant prancūzų karo misijai, ji turi sukūrus savo karo mokslo židinį — karo akademiją Pragoje, kur paruošiami generalinio štabo karininkai.

Mums, Lietuvos kariams, ypatingai turi būti brangi šita aukštojo mokslo įstaiga, nes jos durys plačiai atidarytos ir mūsų kariuomenės karininkams. Nėra abejonės, kad Čekoslovakų vyriausybė leido mums naudotis jų aukštąja karo mokykla, rodydama savo palankumą ir draugingumą mūsų tautai ir mūsų kariuomenei, norėdama atnaujinti ir sustiprinti tuos gerus santykius, kuriuos palaikė abi tautos mūsų D. Kunigaikščio Vytauto ir jų didvyrio karžygio Jono Žižkos laikais.

Nors iš šitos trumpos apžvalgos mes ir negauname Čekoslovakų dešimties metų Nepriklausomybės kultūros laimėjimų vaizdo, nes tam reikėtų plati studija parašyti, bet mums, kariams, vis dėlto šiek tiek paaiškėja, kaip

Čekoslovakų Karo Akademija Pragoje, kur mūsų karininkai studijuoja, drauge su savo kolegomis čekoslovakų karininkais, aukštuosius karo mokslus ir kur visa eilė mūsų karininkų jau įgijo generalinio štabo karininkų diplomus.

šita aukštai kultūringa tauta brangina savo iškovotą laisvę ir jos saugumui energingai ruošiasi.

Todėl mes, džiaugdamiesi Čekoslovakų tautos didele švente, siunčiame jiems iškilnių proga savo širdingus sveikinimus ir linkėjimus toliau klestėti, o jų narsiai kariuomenei visuomet būti aukštumoje savo švento paskyrimo.

Tegu! mūsų draugingas lietuviškas valio!.. pasiekia gražios Čekoslovakijos ne tik kalnų-kalnių žavingas viršūnes, Vltavos, Labės ir Šumavos krantus, bet ir čekoslovakų širdis.

Gen. štabo pulk. ltn. *Jackus.*

Mano pirmoji pažintis su čekoslovakais.

Didžiojo karo metu, vokiečiams okupavus Lietuvą, patekau į Rusiją. Mes trys lietuviai apsigyvenome viename Jaroslavlio gub. dvare — Litareve. Minėtame dvare radome 22 austrų belaisvius. Jie dirbo dvare ir niekas jų nesaugojo. Belaisviai buvo pasidalinę į dvi grupi. Viename namie, su rusais darbininkais, gyveno austrų lenkai ir rumunai, o kitame-atiskirai nuo kitų — 11 čekų ir 1 slovakas. Mes patekome gyventi drauge su rusais, latviais, lenkais ir rumunais.

Čekai griežtai skyrėsi nuo kitų austrų kareivių. Lenkai savo tarpe nemokėjo gerai sugyventi. Dažnai bardavosi, keikdavosi ir iš visako buvo matyti, kad jie tamsūs ir nekultūringi. Čekai ir slovakai visai kitoki buvo. Jie pasižymėjo tvarka, švara, draugiškumu. Niekas jų tarpe negirdėjo barnių, keikimosi, ir, jeigu būdavo kokių

nors nesusipratimų, tai juos likviduodavo taip, kad svetimtaučiai to nepastebėtų. Dažnai vienas rimtesnių lenkų įspėdavo savo draugus sekti čekų pavyzdžiu ir neteršti lenkų garbės, bet jo įspėjimai būdavo veltui.

Kiekvieną vakarą čekai užeidavo į mūs gyvenamą namą. Iš pradžių mes vienas į kitą dėmesio nekreipėme. Jie manė mus rusais esant, o mes, nors čekus jau žinojome iš istorijos ir šiaip laikraščius skaitydami užtikdavome apie juos, jų kultūrą, atbudimą ir t. t., bet mūsų dar per jaunas amžius stengtis susiartinti su ūsuotais vyrais neleido tai.

Kartą vieną žiemos vakarą skaičiau lietuvišką laikraštį, nebepamenu Rygoj ar Petrapilyėjusį. Vienas čekų priėjo prie manęs ir pradėjo atidžiai žiūrėti į mano

laikraštį. Aš nekreipiau į tai dėmesio ir skaičiau. Po valandėlės čekas klausia manęs, kokį čia laikraštį skaitau.

— Lietuvišką! — atsakiau.

Čekas nutilo, nustebo ir išplėtęs akis į mane žiūrėjo.

— Tamsta ne rusas? — vėl paklausė.

— Ne! — atsakiau, — mes trys čia esantieji tremtiniai — lietuviai. —

Čekas pradėjo manęs klausinėti, kur toji Lietuva, kiek yra lietuvių, apie svarbesnius miestus, upes, žmonių gyvenimą, papročius, ūkį, tikyba ir t.t. Visa tai jam papasakojau. Daug kas jam buvo panašu kaip ir pas čekus. Ypač čekas buvo patenkintas, kad mūsų raidės buvo panašios į jų. Plačiai įsikalbėjome apie abiejų tautų atgijimą ir t.t. Vieni buvome nepatenkinti lenkais ir rusais, o kiti vokiečiais. Vėliau čekas papasakojo, ką žinąs iš Lietuvos istorijos. Žinojo Vytautą, Žalgirio kautynes, Lietuvos galybę ir t.t. Kas man buvo įdomu išgirsti iš svetimtaučio lūpų, tai jo papasakojimas apie lietuvių nepaprastą narsumą. Jis buvo skaitęs, kaip kryžiuočiai, susirinkę iš katalikiškojo pasaulio gausias jėgas, puolė Lietuvą, bet jie miškuose nuo atkaklių lietuvių beveik visi žuvo. Tuomet spėjo, kad lietuviai kaunas,

velnio pagalba. Kad apgalėtų velnio pajėgą, surinko iš viso pasaulio jaunų vaikinių, jų manymu, dar nekaltų ir mažai nusidėjusių. Tikėjosi, kad piktos dvasios galia nusigąs nekaltų vaikų. Bet įėjus į Lietuvos miškus ir tie „nekaltieji“ žuvo nuo lietuviškų kalavijų.

Toliau čekas pasakojo, kad apie dabartinę Lietuvą nieko negirdėjęs ir nežinojęs, kur ji yra. Manęs, kad Lietuva ir lietuvių tautą yra jau žuvusi, kaip ir daugelis galingų valstybių ir tautų žuvo. Dabar džiaugėsi, kad ji tebėra gyva ir teko susidurti su tos senovės galingos tautos ainiiais.

Dar teko susidurti su čekais ir slovakais Murmane, būnant rusų kariuomenėje. Apie gyvenusius ten tą pat galėčiau pasakyti, kaip ir anksčiau. Iš jų tautiško susipratimo, vienybės ir kitų kultūringo žmogaus ypatybių jau tuomet buvo galima spręsti, kad čekai ir slovakai įstengs sukurti vieningą, stiprią ir šviesią valstybę. Nors ir atsargiai, bet ir apie tai su kai kuriais jų įsikalbėdavome, nes pas juos ir pas mus buvo bendros mintys — kad svetimųjų „globa“ nepakenčiama.

St. Butkus.

Žvalgų patrulis.

Jau seniai nutilo buvusio karo paskutinių šūvių aidai. Nuo to laiko mūsų kariuomenėje iš senų kovotojų, ypatingai puskarininkių kadro, mažai teliko vyrų, kurie „uostę parako“ ir „ragavę kautynių ugnies“. Tad savaimė aišku, kad mažai yra žemesniųjų viršininkų tarpe tų, kurie savo prityrimais galėtų instruktuoti kitus, kaip atliekamas toks svarbus kautynių žvalgų darbas. — Nuo žvalgų pranešimų (o pranešimas nuo veikimo) pareina aukštesniųjų viršininkų sprendimai ir kautynių išdavos.

Žvalgų darbo techninės pusės aprašymo niekur statutuose neturime, ir todėl žvalgų smulkių vienetų paruošimas, kaip pastebėjau manevruose, ne visur, bent mano manymu, eina teisinga vaga, — nes žvalgų veikimo būdas ir organizacija (praktikoje, lauke) — visai neskiriama nuo žygio apsaugos patrulio.

Noriu čia keliais sakiniais ir pavyzdžiais nurodyti skirtumus pėsčiųjų žvalgų ir žygio apsaugos patrulių organizacijoje ir veikimo būduose.

Mačiau manevruose, kai žvalgų patrulis, artėdamas į priešą vartojo tą pačią schemą, kaip ir žygio apsaugos patrulis. Tas visai netikslu. Plati schema žygio apsaugos patruliui sugalvota tam, kad jis galėtų apsaugoti žygiuojančią dalį nuo netikėtų priešų smūgių.

Žvalgų patrulis nieko nesaugoja ir pačių kautynių dažniausiai vengia, tad ir žygio apsaugos patrulio rikiučių formos (schemos) jam netinka. Platus žygio apsaugos patrulio grandinės lankas visai netinka slaptai žengiančiam žvalgų patruliui. Žvalgų patruliui, einančiam

Kariaga.

Marytė iš Šeštokų.

(Romanas)

(Žiūr. „Kario“ 37 Nr.)

IX.

Jau senai eilinis Špokas nenuėina į Šeštokus.

Darbo daug, mat, baigia dienas — žino tai gerai kiekvienas.

Reik viską privest į tvarką

šautuvą, batus ir švarką.

Kad būtų sveiki ir švarūs —

gal gi bus kada nors karas.

Reik pirmiau apsitvarkyti,

o paskui tik pas Marytę.

Ji nepyks — mane ji žino,

net savu žmogum vadina.

Bet šiandieną Jurgis Špokas

tapo jau visai kitokis:

lyg ko piktas, lyg nuliūdęs,

lyg ir pasikeitęs būdas.

Daro vieną, daro kitą —

viskas guli sumaišyta.

Štai užkimšo va šautuvą,

o už tai nuo vado kluvo.

Soko, vargšas, per kumelę —

dabar čiupinėja kelį.

Ant turniko taip pat kitas —

nepasirita ir kvita.

Kas tai gi galvoja šiandien —

štai ir lovos nebusuranda,

kažkaip nebelinksta kojos —

vat kažkas nebetvarkoje.

X.

Meilė yra tai kaip burtas.

Jei kuris širdin įdurtas

jau viskas kitaip jam regis,

lyg kad karštu būtų nudegęs —

— Reikia eiti į Šeštokus;

gal tenai koks norint striokas.

Gal kas nors jau su Maryte —

gal įsimylėjo kitą . . .

Jis gerai žinojo „dvarą“

(net jam karšta pasidare)

gal tas senis dar išdrįstų —

tai tikrai būtų kiaulystė.

Zinome tokį „notūrą“ —

vieno jie daugiau nežiūri.

Ji graži, gelsvom kasomis,

o jie tik tokiomis domis!

Gal daugiau jau ir iš viso

jos daugiau nebematysiu.

Gal jau tas jai prisipiršo —

gal mane visai užmiršo . . .

Jurgis Špokas viską matė,

apsidairė dar per pečių

ir paprašęs tuoj viršila

greit išdūmė ten . . . per šilą.

XI.

Kaimas tykus, vyšnios žydi,

vabalas kažkoks praskrido.

Ten višta šakoje tūpė,

už klojimo blizga upė.

Viena, antra, trečia gryčia —

kad greičiau tik pamatytia!

Štai žiūriu ir jos darželis,

o toliau Bertasiaus kelias.

Klėtis, tvartas, jos palangė —

Jurgis eina kaip į dangų:

„Jau praėjo mėnuo laiko;

kaip gyvena, ką ji veikia . . .“

žiūri — gryčioje įsvitė,

pasigirsta ir Marytė;

ka tai sako, atsidūsta,

ima štai ir vėl nuliūsta.

Girdis balsas ir vyriškio,

šneka pamažu, po biškį:

„Tai jau pane . . . gal dukrelė;

prašom prašom — dar burnelė.

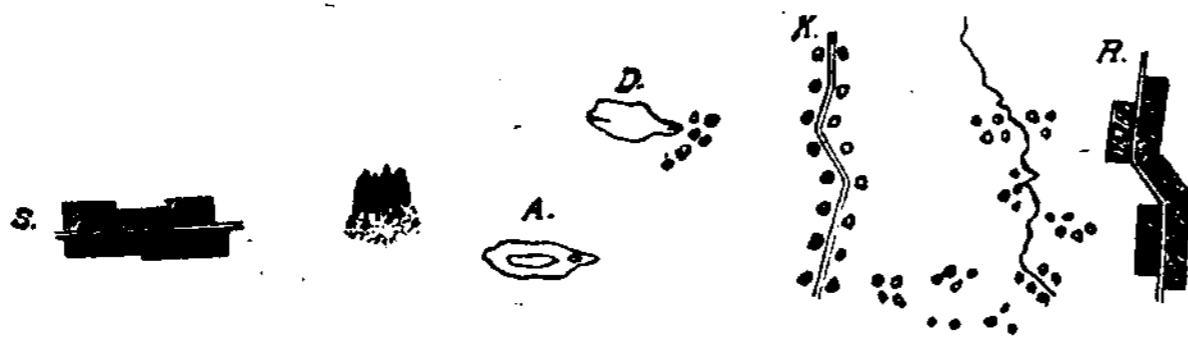
Jurgis Špokas pasiklausė,

atviromis vietomis, užtenka laikyti porą „ieškikų“) prieky ir sekėjus į šonus ir į užpakalį, iš paties branduolio.

Eidamas uždengtomis vietomis, žvalgų patrulis darosi panašesnis į apsaugos patrulį, nes branduolio v-kas, kad apsisaugotų nuo netikėto priešo puolimo, išsiunčia ieškikus ir į šonus. Užpakalin užtenka, kad būtų nuolatinis sekėjas iš branduolio. Pasakiau „panašesnis“, o ne panašus todėl, kad žygio apsaugos patrulis apsisaugoja išskirstydamas žmones į tisa grandimi, o čia tik atskiros (po 2 – 3 žmones) ieškikų grupės, tarpusavio ryšio visai nepalaikančios.

Ieškikų darbas:

Einant mišku, arba labai išraižytomis vietomis, ieškikų darbas mažai kuo skirsis nuo žygio apsaugos patrulininkų darbo, nes čia artėjimo slaptinumas gaunamas iš pačios vietos priedangų. Kitas dalykas išlaikyti slaptinumą artėjant atviromis vietomis; to ypatingai privalo būt mokomi žvalgai. Paimsime pavyzdį: žvalgų patruliui iš kaimo S, reikalinga nueiti ir iššvalgyti kaimą R, 3 – 4 km. atstumo nuo dalies stovyklų s (žiūrėk brėžinį).

Iš kaimo S patrulio viršininkas siunčia du žmones „ieškikus“, į priekyje esančią eglių grupę, įsakdamas nueiti ten, sustoti ir apžvalgius ženklų pranešti: yra ar nėra priešas. Branduolyje paskiria sekėjus į šonus ir atgal. Ieškikai nueina, kur medžių grupė, sustoja, apžvalgo vietą į visus šonus ir parodo sutartu ženklu — „priešo nėra“. Patrulio v-kas, pamatęs šį ženklą, su branduoliu vorelėje po vieną prisiartina prie ieškikų. Iš čia v-kas

*) „Ieškikas“ mano sugalvotas terminas pavadinti patrulininku, išsiųstus iš branduolio. Rusų statutuose buvo vartojamas terminas „ščupalcy“, lenkų — „šperac“. Mūsų statutuose nėra tam tikro pavadinimo ir todėl išėina, kad patrulis siunčia nuo savęs patrulį

siunčia ieškikus į kaimelį A. Tie greitai prieina atvirą vietą iki kaimelio ir, pasiekę kaimelį, įšliaužia į jo viršūnę, prisiglaudžia prie žemės, tiria, žvalgo aplinkines vietas. V-kas su branduoliu, likęs medžių grupėje, seka savo ieškikus ir sekėjus į visas puses. Gavęs šį ieškikų ženklą „priešo nėra“, vėl vorelėje veda savo branduolį iki kaimelio. Prie kaimelio sustabdo, įsako sekėjams žvalgyti, o pats šliaužia į kaimelio viršūnę prie ieškikų. Patsitęs siunčia juos toliau į daubą D, paskui, ta pačia tvarka, į kelią K. Toliau prasideda uždengtoji vieta. Reikalinga siųsti papildomų ieškikų į dešinę. Priekiniai ieškikai, pasiekę kelią K ir sugulę griovyje, pamato priekyje, krūmuose, prieš vietoje stovintį postą. Tuoju vienas ieškikų atsigrįžta į branduolio pusę ir rodo ženklą „priešas yra“. Bet iš branduolio jokių ženklų, kad jį suprato, negauna. Tada jis, pasakęs apie tai vyresniajam, bėga į branduolį. Likusieji ieškikai, prisitaikę prie vietos, nejudėdami, seka surastąjį postą ir į šonus. Patrulio v-kas įsitikina gavęs pranešimą ir grįžęs atgal į daubą D tęsia savo užduotį. Jis rado priešą, bet nežino, koks jo užimtas frontas, kokios jo jėgos, kur jo sparnai, ką jis daro ir t. t. Norėdamas tai išaiškinti, jis siunčia į dešinę ir į kairę po du žvalgus pažiūrėti, kas yra dešiniau ir kairiau nuo surastąjo posto per 100—200 metrų. Tuo metu priešas gali pastebėti kurią nors patrulio dalį ir pradėti ją šaudyti. Patrulio v-kas sprendžia ar verta su priešu šaudytis ir kurie jo žmonių turi šaudyti. Sekimas čia turi būt gerai sutvarkytas.

Iš branduolio turi būt sekama į visus šonus, užpakalyje statomas postas. Po valandėlės patrulio v-kas iš papildomųjų ieškikų gauna ženklus, kad priešas yra ir dešinėje ir kairėje, vienas praneša radęs lauko sargybą, kitas nedidelį apkasą, užimtą priešos skyriaus. V-kas sprendžia apie priešos užimtąjį barą ir siunčia pranešimą. Patrulio v-kui dar nežinomi priešos sparnai. Jis anksčiau išsiųstiemis įsako sekti priešą, pasiliekant vietoje, ir siunčia dar po du žvalgus į dešinę ir į kairę ieškoti priešos fronto sparnų. Jei ir pastarieji užduoties negalėtų baigti, o žmonių branduoly atliekamų neliktų tad patrulio v-kas sprendžia, žvalgyti kurią nors vieną priešos pusę, saky-

dar patrynė kairę ausį:

— „kas jau buvo, kas ne buvo, na tas „ponas“ tai pakliuvo“.

XII.

— Labas vakaras... Marytei...
Taip pat gerajai mamytei...
Dovanokit — gal nelauktas;
atėjau štai... pasidžiaugti...
Kaip gyvena būsimoji —
ką ji veikia, ką svajoja...
Gal jau kitą pamylėjo —
gal viskas... velniop nuėjo...
Nebijokit — būkit ramūs;
juk tai mylimosios namas.
Aš tuojau — dar vieną žodį;
jau, tur būt, ir nusibodau...
Visi apmirė už stalo —
kažkur žiūri ir Koziallo.
Šluostosi akis Marytė —
nebežino, kas daryti...
Pan Koziallo ir „ne tpe“
krapšto ūsus, tampo lūpą:
— „Kaip išdrišo tas žaibienus —
juk tai aš jos kavalierius!“
— Tad sudiev... Aš čia ne vietoj...
Aš keliausiu vėl į svieta.

Eisiu ten, kur akys veda —
ga' kita man laimė žada...

XIII.

Eina Špokas paliai klėtį:
„gal gi to dar palūkėti?...
„gal pritrenkt tą šlykštų poną,
tiktai gaila man fasono...
Žiūri — štai čia pat Marytė...
ką tai rengiasi sakyti,
aukštyn dairo... giria orą,
lyg tarytum verkti nori...
— gal nueisime į sodą —
jei cionai dar nenuobodu.
Man taip karšta... Veidas dega,
o ausys kažkas vis žlega.
Tu nepyk — aš jo nemyliu...
(ašaros čia pasipylė)...
Kas daryt?... Sakyk, Jurgeli —
taip dabar štai širdį gelia...
Aš neisiu... Aš jo nenoriu —
jisai ponas... man ne pora.
Jis toks senas, kažkoks baisus;
aš už jo niekuomet neisiu!...
Pnšispaudė, apkabino —
niekas ju dabar nežino...
O ten gryčioj... užu stalo
motina ir pan Koziallo.

XIV.

Ponas sunkiai atsiduso:
„Ale kur gi ta Marusia?
„Laikas jau namo važiuoti —
„Jau, tur būt, užteks ūliuoti...
— Tai jau sutarta, mamyte —
galiu vestuves daryti?
už nedėlios pas kleboną
ir turiu štai locną žmoną.
— Kad tik Dievas duot sveikatą;
ji darbšti nedaug dar metų...
Anksti gula, anksti kelias —
tai vienintelis vaikelis...
Mėgsta tvarką; nėra kas sako —
nieko nepaliks ant tako;
viską sudeda, išvalo,
paskui eina jau prie stalo...
— Ji gera, graži divčina —
Pan Koziallo tai jau žino...
Ji majontke bus kaip ponis —
pavydės kiti net žmonės —
štai jaunikis atsistojo;
dar už vaisės padėkėjo...
Dabar arklį štai uždrožė
ir išdūmė į Padbožę.

(B. d.)

sim, kairiąją. Tada, pažvalgęs dešinėje pusėje, jis atitraukia dalį žmonių iš to sparno ir, palikęs apsaugos postą iš dešinės pusės ir užpakalyje, kitus žmones siunčia žvalgyti kairėn. Visa, ką pamato prieš pusėje žvalgai, patrulio v-kas užsirašo ir, jei galima, daro schemą.

Žvalgų darbas yra sunkus. Nutolę nuo savo dalių, jie nelaukia ir neprivalo laukti pagalbos. Prisiartinusius į priešų frontą, juos gali greit apsupti bei sugauti. Tam išvengti reikalingas įtemptas sekimas priešų fronto, savo šonų ir savo užpakalio. Turi būt nustatytas pavojaus ženklas, jei greistų apsupimas, kad savo laiku pasitrauktų. Tas ženklas turi būt visų girdimas, bet priešui nesuprantamas, pav.: mėgdžiojimas paukščių, gyvulių ir t. t. Pasitraukimas turi būt greitas, bet priešui nepastebimas ir tvarkingas.

Žvalgų patrulio darbo sėkmingumas labai daug pareina nuo viršininko gabumų, bet ir paprastieji žvalgai turi būti tam tyčia parinkti vyrai. Į žvalgus netinka bet tik su kepure ir kelnėmis. Čia reikalingas įgimtas arba išdirbtas drąsumas ir įgudimas veikti. Nepratęs toj šakoj darbuotis, tegul jis ir prasilavinęs bendrai vyras ir drąsos

turįs, vis tik bus silpnas žvalgas. Geras žvalgas visuomet bus geras šaulys kuopoje, bet retas geras šaulys tiks būti vidutiniu žvalgu. Reik dar daboti, kad žvalgai, atvykę su pranešimais, būtinai ir neatidėliotinai būtų gražinami į patrulį.

Nagrindamas žvalgų patrulio darbą kautynėse, ilgai apsistoju charakterizuodamas žvalgus ir jų parengimą. Esu tos nuomonės, kad reikalingos dalyse atskiros žvalgų kuopos. Didžiojo karo metu rusų kariuomenėje veikiančiuose pulkuose būdavo žvalgų komandos didesnės, negu rikiuotės kuopos ir ne be reikalo. Mokymas žvalgų taikos metu rikiuotės kuopose mažai ko vertas. Ne kiekvienas viršininkas savo dvasia yra žvalgas, o ko pats neturi — negali kitam įkvėpti! Būtų dar šiaip taip, jei gatėtume lauko tarnyboje tiek praktikuotis, kiek įgulos; dabar sąlygos lauko tarnybai dar nepalankios. Ruošiant kariuomenę taikos metu reikalinga ruošti žvalgų kadrus karo metui. Dar kartą drįstų pakartot savo tvirtinimą: geras žvalgas visados tiks kaip geras šaulys, bet geras šaulys — retai bus ganėtinai žvalgas

Majoras Žutautas.

Jau 200 metų praėjo nuo didžiojo pasaulio keliautojo Kuko.

Pažinti žemė, kurioje gyvename, yra ir įdomu, ir naudinga, ir privalu.

Geriausias būdas pažinti — tai kelionės. Tačiau ir kelionėms reikia turėti tam tikro prisirengimo. Yra žmonių, daug keliavusių, bet maža tepamačiusių. Reikia išmokti ir „pamatyti“. O „pamatytieji“ daiktai dar reikia mokėt suprast.

Kukas, jojo laivas ir kautynės.

Daugiausia šiuo atžvilgiu, tur būt, esame atsilikę nuo kitų mes lietuviai. Tas atsilikimas, be abejo, yra kaip tik tautai žalingas: jis trukdo tautos išsilavinimą.

Čia, prie progos, noriu trumpai supažindinti jus su vienu garsiųjų pasaulio keliautojų.

Džemis Kukas (Cook), garsus anglų jūreivis, gimė 1728 m., mirė 1779 m. Savo darbo dirvą pradėjo vie-

name anglų laive, būdamas 13 metų. 1755 m. jau stoja į anglų karo laivyno tarnybą; netrukus buvo pakeltas į karininko laipsnį.

Ketvertą metų (1763-67) dirbo su ekspedicija, aprašinėdamas Njūfaundlendo salos pakraščius ir darydamas jų nuotraukas. 1768 m. jau savarankiškai, kaip laivo viršininkas, siunčiamas į Taičių salas, kad atliktų ten moksliskus tyrinėjimus.

Atlikęs savo uždavinį ir aprašęs salas, kurias pavadino Bendrovės salomis, Kukas pasuko į pietus. Čia jis ištyrė ir į žemėlapij įtraukė Naujosios Zelandijos pakraščius. Ši sala tuomet buvo laikoma pietų žemyno dalimi.

Nuo N. Zelandijos Kukas praplaukė, padaręs be galo daug įvairiausių išradimų, paliai Australijos rytų pakraščius į šiaurę. Čia jis praėjo pro Toreso sąsiaurį ir tuo parodė, kad Naujoji Gvinėja yra visiškai nuo Australijos atskirta. Šitą savo kelionę jis baigė 1771 m.

Pargrįžęs į Europą, Kukas gauna naują uždavinį, būtent, kad išspręstų klausimą, ar tikrai yra toks pietų žemynas. Dabar jam pavedama ekspedicija iš dviejų laivų.

Visi smarkūs ir pasiryžę 1772 m. išplaukia iš Plymuto ir leidžiasi į pietus per Kapštataj (pietų Afriką). Netrukus pastoja jiems kelią lytnai (plaukiąs lyčių lankas) ir priverčia pasukti N. Zelandijos link. Tačiau Kukas nenustoja vilties ir kitais metais vėl bando prasiveržti į pietus. Čia užklumpa jį smarki audra ir vieną jo laivą amžinai pražudo.

Kukas vis tiek dirba toliau. Per šitą savo yšrengį (kelionę) jis surado ir ištyrė daug naujų salų: nuo Markizų į rytus ligi N. Kaledonijos ir N. Hebridų į vakarus (žiūrėk žemėlapyje Australija ir Okeanija). Po to jis apilenkė Pietų Ameriką ir, suradęs dar keletą naujų salų pietų Atlanto vandenyne, pargrįžo į Angliją (1775 m.).

Trečią paskutinę savo yšrengį Kukas atliko, norėdamas gauti premiją, kuri anglų parlamento buvo paskirta tam, kas suras šiaurės kelią iš Atlanto vandenyno į Didįjį arba Ramųjį.

Pasiėmęs šitą uždavinį atlikti, Kukas 1776 m. su dviem laivais leidosi į kelionę. Beplaukdamas 1778 m. jis surado naują Sandvičio salyną. Iš čia plaukė toliau paliai Žiemų Amerikos krantus, praėjo Beringo sąsiaurį, bet toliau, į šiaurę plaukti, jam neleido lytnai.

Tada Kukas sugrįžo į Sandvičio salas ir stengėsi geruoju sugyventi su vietos žmonėmis. Tačiau, savavaliudami jo jūrininkai, sukiršino gyventojus; šie sukilo,

prasidėjo kautynės, kuriose ir žuvo pats Kukas ir dar keletas jūrininkų. Likusieji pargrįžo į Angliją.

Kukas nebuvo baigęs jokių aukštųjų mokslų, tačiau paliko pasauliui daug svarbių ir brangių savo mokslo veikalų iš istorijos ir geografijos. Jo veikalai yra išversti į daugelį Europos kalbų. Kukas plaukiojo nežinomomis

jūremis ne milžinišku koku šių dienų laivu, bet paprastu būrinu laiveliu. Nei audros, nei pavojai jam kliūčių nedarė ir energijos nepalauždavo. Todėl ir tie 200 metų ne tik jo nepanaikino, bet dar daug iškėlė.

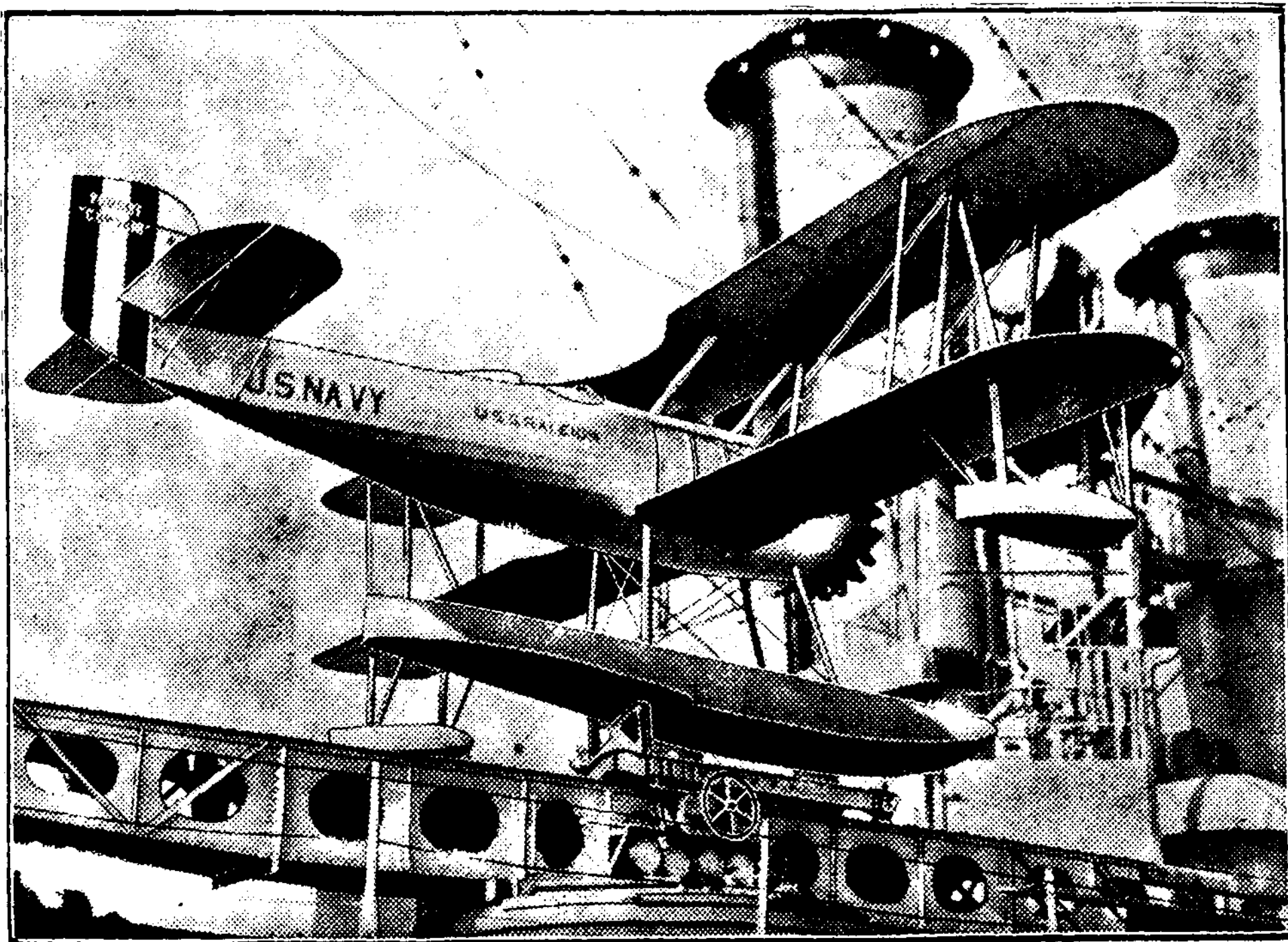
P. Dulakis.

SVETIMŲ VALSTYBIŲ KARIUOMENĖS.

Štai kaip mes ginkluojamės, sako amerikiečiai, atsigręžę į anglus ir prancūzus.

Po to, kai buvo atidengta slapta jūrų sutartis tarp Anglijos ir Prancūzijos, amerikiečiai ėmė smarkiai ginkluotis ir sudarė planą, kuriuo manoma pastatyti arti 75 naujų karo laivų. Kadangi Amerika labai turtinga šalis ir apsiginklavimo išlaidos ne taip sunkiai slėgia gyventojus, tad ji besiginkluodama gali pralenkti visas kitas valstybes.

Vaizdely matyti milžiniškas karo laivas, kuris vežasi su savim kelis kariškus lėktuvus. Tie lėktuvai kiekvieną valandą gali nuo laivo pakilti ir vėl ant jo nusileisti (skaičiuok toliau apie Ameriką).

Amerika.

Milžiniški amerikiečių laivai — lėktuvinės. Amerikiečių laivyno vadovybė pavertė du savo kovos kreiserius laivais — lėktuvinėmis. Tai „Saratoga“ ir „Lexington“, didžiausi pasauly šios rūšies laivai. Anglija stebina pasaulį savo naujais milžiniais kariškais laivais „Nelson“ ir „Rodney“, bet japonai ir amerikiečiai pasirinko sau kitą laivų rūšį. Amerikiečių du minėti laivai ir japonų „Akagi“ ir „Kaga“ turi 18 colių pātrankas, o minėti anglų laivai — 6 colių ir 5,5 col. Amerikos laivų tonažas 30.000 tonų, japonų 26.900 tonų; didžiausias šios rūšies anglų laivas „Eagle“ turi 22.600 tonų įtalpos. „Saratogos“ ilgis 880 pėdų. „Akagi“ 763 pėdos, „Eleag“ 667 pėdos.

Amerikiečių „Saratoga“ pradėjo aktyvą tarnybą 1927 m. spalio 31 d. „Saratoga“ turi 72 lėktuvus, iš kurių 31 yra bombarduojamieji lėktuvai. Visi šarvai kainavo apie 45 milijonus dolerių. Plaukiant greitumu 33,9 mazgų, reikia naudoti 180.000 arklių jėgų per keturis šaftus. Garai šiai jėgai pagaminti dirbami 16-kos katilų, iš kurių kiekvienas yra 11.250 arklių jėgų. Garo spaudimas — 295 svarai į ketvirtuotą colį. Plaukiant visu smarkumu, sudegina 2.000 tonų aliejaus, kasdien. Aliejaus atsargos pakanka, kad galėtų perplaukti Atlanto vandenyną kiek greičiau kaip per 4 paras. Laivo elektros stotis gamina elektros energijos tiek, kad su ja būtų galima apšviesti, apšildyti ir elektros energijos patiekti 700.000 gyventojų miestui.

Be to visa, laive dar yra šeši 750 kilovatų turbo-generatoriai, kurie gamina elektros energiją laivui apšviesti ir kitiems tarnybos reikalams. Laive instaliuota daugiau kaip 1.000 variklių, įvairaus dydžio — nuo 125

arklio jėgų variklinių vėduoklių orui gaminti vėjo tunely, iki mažyčių variklių ugnies šaudymo kontrolės sistemoje.

Šiame laive — lėktuvinėje sunaudota viskas, ką tik žmogaus išradimų, ypač elektros, srities genijus sugalvojo. Nors abu aukščiau minėti amerikiečių laivai turi po 72 lėktuvus, betgi praktikoje iš tikrųjų gali veikti tik pusė to skaičiaus. Iš 190 laivo karininkų 130 yra lakūnai.

Dirižabliai — lėktuvinės. Užsienių spauda praneša, kad šiemet Jungtinėse Amerikos Valstybėse numatoma pradėti statyti dar du dideli dirižabliai (du dirižabliai bus šiemet baigti statyti). Jų tūris bus arti 175.000 kub. metrų, t. y. pūstrečio karto didesnis už patį didžiausią iš esamų dabar dirižablių („Los-Anželos“, J. Am. V.). Kiekvieno dirižablio ilgis bus arti 240 metrų, o diametras — arti 40 metrų. Dirižablio įgula bus sudaryta iš 16 karininkų ir 45 kitų žmonių, t. y., iš viso 61 žmogaus. Dirižablis savo lėkimo greitį galės išplėsti ligi 135 klm.

Panašūs dirižabliai Jungt. Amerikos Valstybėse (kaip ir Anglijoje) statomi dviem kariškom paskirtim: vežioti *ištisas lėktuvų eskadriles* per didelius atstumus, lėkiant greitumu 100—120 kilometrų, o taip pat vežioti ginklus bei kitas kariškas reikmenes ir mažas kariuomenės dalis.

Tokiu milžinišku dirižabliu galima vežti ligi 18—20 lėktuvų, arba ligi 100—120 ginkluotų žmonių su visa ranga, arba, pagaliau, įvairaus krovinio ligi 80—100.

Reikia pastebėti, kad žemyno kare dirižabliai nevertinami, nes gali būti visai lengvai priešorlaivinės artilerijos ir aviacijos sunaikinti arba sugadinti. Tačiau yra nepamainomi kariuomenės su šalimis arba salomis, esančiomis už vandenyno.

Šarvuotieji automobiliai ir lėktuvai Amerikos kavalerijoje. Amerikos karo vadovybė kreipia didelio dėmesio į savo kavalerijos motorizaciją. Kiekviena kavalerijos divizija turės po 1 eskadroną šarvuotų automobilių. Tas eskadronas sudarys nuolatinę divizijos sudėties dalį. Jis susidės iš štabo ir 3-jų šarvuotų automobilių grupių. Kiekviena grupė susidės iš 3-jų būrių po 4 šarvuočius kiekviename. Žmonių skaičius grupėje 4 karininkai ir 84 kareiviai. Iš viso šarvuotųjų eskadronė bus 18 karininkų, 260 kareivių ir 36 šarvuoti automobiliai.

Taikos metu kiekviena kavalerijos divizija turės tik po 1 šarvuotųjų grupę.

Be to, netrukus manoma prie kiekvienos kavalerijos divizijos priskirti, kaip nuolatinį vienetą, po 1 aviacijos divizioną, susidedantį iš 13 lėktuvų ir 1 fotografijos skyriaus. Neseniai padaryti kavalerijos su lėktuvais pratimai kaip tik parodė reikalą turėti kavalerijai žvalgybos lėktuvų.

Vokietija.

Šunes vokiečių kariuomenėje. Jau senai vokiečių kariuomenė pradėjo naudotis šunimis įvairiems reikalams. Didžiojo karo pabaigoje vokiečių kariuomenėje buvo 20.000 šunų. Jie buvo naudojami kautynių lauke ryšių, sanitarijos ir transporto (lengviems kroviniams) tarnyboms, o užtronty ir policijos tarnybai.

Per karą įgytą praktiką, šunų naudojimo kautynių lauke, dabar pritaikinta tam, kad kuo plačiau naudotis šunimis kariuomenės reikalams ir, antra - padidinti šunų įgautus gabumus. Dabar šunes išmoko taip, kad jie ne tik nešioja pranešimus bei įsakymus, bet tam tikrose krovose perneša pašto karvelius, maistą, šovinius ir net savarankiškai nutiesia telefono liniją 500 metrų ilgumo;

Šunims dresiruoti ir veisti yra įsteigtas tam tikras centralinis punktas. Čia taip pat mokosi dresiravimo būdų komanduoti iš kariuomenės dalių kariai. Kursas trunka 12 savaitių. Kiekvienoje divizijoje yra atskira mokykla, kurioje dresiruojami šunes ryšių tarnybai. Iš šių mokyklų šunes siunčiami į dalys, trūkumams papildyti. Dabartiniu laiku kiekvienas pėstininkų pulkas turi po 24 dresiruotus šunis, o kiekvienas kavalerijos pulkas turi po 12 tokių šunų.

Lenkija.

Naujos rūšies kariška mokykla. Šių metų lapkričio mėn. viduryje Konine bus atidaryta naujos rūšies kariška mokykla, panaši į kadetų korpusą. Tai — mokykla jaunamečiams kandidatams į liktinius pėstininkų puskarininkius. Čia jie bus mokomi ir lavinami 3 metus. Per tą laiką jie išeis bendrojo mokslo V, VI, ir VII liaudies mokyklos klases, o kariškojo mokslo — pulko puskarininkų mokyklos kursą.

Į mokykla bus priimami kandidatai, turį ne mažiau 14 metų ir ne daugiau 16 metų. Jų tarnyba eis šia tvarka:

Būdami 17 — 18 metų, pabaigę mokyklą kandidatai bus imami į kariuomenę savanorių teisėmis būtinajai karo tarnybai atlikti, kuri pėstininkuose trunka 18 mėnesių.

Ištarnavę tą laiką, būdami 19 — 20 metų amžiaus, pasiliks kariuomenėje liktiniais puskarininkiais. Kandidatų įstojimu į mokyklą rūpinasi jų tėvai arba globėjai, kurie kartu pasižada, kad kandidatas, pabaigęs mokyklą, eis tarnauti į kariuomenę ir, atlikęs būtinąją karo tarnybą, už kiekvienus mokslo metus atitarnaus po 3 metus liktiniu puskarininkiu.

Liet. kariuomenės savanoriai, apdovanoti kūrėjų — savanorių medaliu.

(Žiūr. „Kario“ 33 — 34 nr.)

306. Mačiokas Mykolas kpt.
307. Andriūnas Izidorius kariūnas.
308. Augulis Vladas vyr. pusk.
309. Geidrikas Vilhelmas vyr. pusk.
310. Mickeliūnas Jonas mjr.
311. Tamašauskas Pranas gen. ltn.
312. Migevičius Nikodimas vyr. ltn.
313. Aleksandravičius Vincas kpt.
314. Niaura Feliksas ats. jaun. san. pusk.
315. Daugnoras Feliksas
316. Balkūnas Petras
317. Grudzinskas Bronius ats. san. virš.
318. Lubis Stasys
319. Skimundris Silvestras kpt.
320. Povilionis Antanas
321. Rabačius Kazys
322. Knoras Aleksandras ats. virš.
323. Sakmanas Julius
324. Trainauskas Vincas
325. Kaminskas Ričardas ats. vyr. pusk.
326. Jasevičius Ignas
327. Sabaliauskas Petras
328. Bauža Bronius
329. Sakalauskas Teofilijus
330. Svirelis Petras
331. Valkūnas Leonas kpt.
332. Gediminas Mikalojus
333. Rauba Jonas kpt.
334. Jasulaitis Vincas kpt.
335. Gertus Bronius — „ —

336. Straževičius Petras virš.
337. Vilėniškis Alfonsas vyr. ltn.
338. Ivanauskas Vladas — „ —
339. Ingelevičius Vladas gyd. pulk.
340. Caplikas Juozas
341. Kvietka Simas
342. Grybauskas Juozas
343. Poškus Stasys
344. Griškelis Juozas
345. Zaburskis Antanas
346. Lepska Julius
347. Misiukevičius Vincas
348. Proškinas Petras
349. Antanavičius Vaclovas
350. Balčiūnas Aleksas
351. Stankevičius Stasys vyr. ltn.
352. Kirkyla Antanas — „ —
353. Gineitis Juozas — „ —
354. Milinkevičius Aleksas virš.
355. Babickas Kazys kpt.
356. Tamosiūnas Pranas vyr. pusk.
357. Bendoravičius Vytautas gyd. pulk. ltn.
358. Kaškelis Antanas mjr.
359. Janulionis Linas gyd. pulk. ltn.
360. Motieka Vladas vyr. ltn.
361. Aleksynas Juozas jaun. pusk.
362. Griškis Juozas kpt.
363. Meleckas Vladas vyr. pusk.
364. Palubinskas Antanas vyr. kariuom. kapelionas

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Karininkų — ryšininkų laida. Š. m. spalio mėn. 16 d. Aukštuose Karininkų D. L. Kun. Vytauto Kursoose įvyko prie tų kursų suorganizuotų ryšių kursų klausytojų karininkų — ryšininkų iškilmingos išleistuvės. Išleistuvių pamaldose, be kursantų, dalyvavo Vyriausiojo Štabo atstovas gen. št. pulkininkas Jakutis, l. e. kursų viršininko p. pulkininkas Štencelis, visi lektoriai ir kiti karininkai.

Po iškilmingų pamaldų, kurias laikė 5 pėst. pulko kapelionas kun. Abraitis, Vyriausiojo Štabo atstovas gen. št. pulkininkas Jakutis ir kursų viršininkas pulkininkas Štencelis kreipėsi į kursantus — ryšininkus su prakalbomis, ragindami juos ir toliau atsidėjus dirbti savo specialybėje kariuomenės ir viso krašto labui. Į tai kursantų vyresnysis kpt. Valuntas, atsisveikindamas su viršininkais ir lektoriais, padėkojo jiems už suteiktas žinias, pasižadėdamas tas žinias perduoti savo valdiniam.

Ryšių kursai tęsiasi nuo š. m. gegužės mėn. 1 d. iki tų pat metų spalio mėn. 16 d. Kursuose buvo dėstomi šie dalykai: 1) elektrotechnika, 2) radiotechnika, 3) telefonija, 4) telegrafija, 5) optikos telegrafas, 6) automobiliai ir 7) ryšių taktika ir organizacija.

Kursus baigė šie žemiau išvardinti 12 karininkų: 1) kpt. Valuntas Eduardas, 2) kpt. Venslauskis Antanas, 3) kpt. Gryžas Juozas, 4) vyr. ltn. Strazdas Vytautas, 5) vyr. ltn. Juozaitis Jonas, 6) vyr. ltn. Narkevičius Jonas, 7) vyr. ltn. Česna Vladas, 8) ltn. Pačebutas Eduardas, 9) ltn. Šližauskas Jonas, 10) ltn. Stasaitis Vincas, 11) ltn. Šliavas Zigmas ir 12) ltn. Lagenpušas Verneris.

Vietoj iškilmingos vakarienės, kursantų tarpe jau anksčiau buvo surinkta 160 litų ir paaukota Vilniui vaduoti sąjungai.

E. V.

Atsargos karininkai pakelti į laipsnius. Kai kurie atsargos karininkai, kurie nėra tarnavę Lietuvos kariuomenėje, prie Aukštųjų Karininkų Kursų atliko jiems skirtus karo mokslo pratimus. Paskutiniu laiku minėtus pratimus baigė keliolika karininkų ir Respublikos Prezidento aktu pakelti į atitinkamus jiems karininko laipsnius.

Į inžinerijos atsargos majorus A. Reško; į atsargos pėstininkų kapitonus: V. Vyšniauskas, R. Novickas ir J. Širmunėlis; į artilerijos kapitonus D. Kalliškis; į inžinerijos ats. kpt. M. Mackevičius; į pėstininkų atsargos vyr. leitenantus: M. Jakučius, E. Cigleris, A. Adomavičius, M. Empacheris, J. Šulikas, A. Marcinkevičius, K. Pyragius, M. Dyliauskas, I. Jurgelis, A. Bliūdžius ir J. Šurna; į kavalerijos atsargos vyr. ltn.: A. Jefremovas ir A. Eichelbergeris; į artilerijos ats. vyr. ltn.: E. Canas, F. Lapinas, T. Zveriovas; į inžinerijos vyr. ltn.: E. Radenas, P. Pimovas ir V. Pupeika; į pėstininkų atsargos leitenantus: V. Barisevičius, I. Karpavičius, A. Deksnys, A. Puišys, S. Kaupas, I. Sereičikas; į artilerijos ats. ltn. A. Moigys.

Kaip aviacija minėjo spalio 9 dieną. Į ūkio kuopos išpuoštą kareivinę — „Geležiniu Vilku“, „Gedimino pilimi“ ir tarp tautišku vėliavų puikiose rėmuose „Gedimino pilies bokštu“ su apsirangiusiu žalčiu ir obalsiu „Vaduokime Vilnių“ — susirenka dalies kareiviai ir puskar. Lygiai 11 val. l. e. aviacijos dalies švietimo vadovas oro žvalgas vyr. leiten. Tyškus laiko paskaitą, tema „Vilniaus reikšmė ir jo atvadavimas“. Prelegentas aiškiai išdėsto, kodėl ši diena yra mūsų visos tautos minima, kodėl mūsų

tautai yra taip brangus Vilnius, kodėl apie jį yra tiek daug rašoma ir kalbama ir kodėl jis mūsų tautai yra reikalingas.

Baigęs paskaitą, 12 val. kviečia visus dalyvius sustoti, ramiai pamąstyti apie visus žuvusius, kovojančius ir dabar vargstančius brolius dėl Vilniaus. Pasibaigus minutei, griausmingai sušukta už Vilnių 3 kartus valio! Po paskaitos deklamavo vilnietis skautas p. Zabrockis savo eilėraštį „Tai pareiga mūsų šventa“. Deklamavimas labai puikiai nusišėkė ir visus dalyvius suiaudino. Toliau deklamavo viršila P. Motiejūnas. Pasibaigus deklamavimui, sugiedotas tautos himnas ir sušukta už Vilnių 9 kartus valio. Vėliau puskar. choro buvo sudainuota „I kovą, į kovą!“ Vakare dalis kareivių buvo nuvesta į Karo Muziejų. vyr. p. St. Čepulis.

Spalio 9 dieną Šiaulių įguloje. Iš ryto 7 val. 2-os kuopos vadas kapitonas Tinteris su savo kuopa dalyvavo pakeliant vėliavą Šiaulių miesto prekyvietėje, ties senąja bažnyčia. Pakėlus vėliavą, garbės sargybą prie jos užėmė VII rinktinės šauliai. Po pietų tą dieną pulke užsiėmimų nebuvo, o kareiviai komandomis buvo nuvesti į Liaudies Namus, kur vyr. leit. Povilavičius laikė paskaitą „reikšmė spalio 9 d.“. Atidžiai klausėmės, nes į širdis įsmigo žodžiai: „kad ateis laikas, išmuš vadavimo valanda, iš visų Lietuvos kampelių plauks būriai su ginklu rankose ir tvirtu pasiryžimu širdyse atvaduoti pavergtus brolius ir tautos širdį — Vilnių“.

Vėliavą nuleidus, baigėsi visos iškilmės, ir visi pakeltu ūpu grįžome į kareivines, dėkingi pulko vadovybei už surengtas tos dienos pramogas.

Viršila Petraitis.

Kauno įgulos kareivių literatūros vakaras — koncertas per radio (š. m. spalio mėn. 21 d.) praėjo sėkmingai. Žymiausią dalį atliko ryšių bataliono mokomos kuopos choras, kuris yra geriausias kariuomenėje. Čia yra žymiausias nuopelnas choro vedėjo p. Liuberskių, kuris visą savo sielą ir energiją įdeda, kad tik sudarytų gerą kariuomenėje chorą. Apie minėtą vakarą — koncertą plačiau parašysime kitame numery.

Šarvuočių rinktinė. Likitinių puskarininkų ir civilių tarnautojų kareivių vietose taupamoji skolinamoji kasa.

Š. metų rugsėjo mėn. 22 dieną rinktinės kareivių ramovėje susirinko rinktinės liktiniai viršilos, puskarininkiai ir civiliai tarnautojai kareivių vietose taupamosios - skolinamosios kasos įsteigimo reikalui. Susirinkimo pirmininkas kapitonas Matulionis perskaitė kasos taisyklės, išaiškino visus klausimus ir apibūdimo kasos įsteigimo reikalą ir jos naudingumą. Po to įvyko valdybos rinkimai; slaptu balsavimu išrinkta ir rinktinės vado patvirtinta kasos valdyba: pirmininku leitenantas Petruškevičius, nariais civilis tarnautojas Česna Juozas, vyr. puskarininkis Kvartūnas Kazys ir vyr. puskarininkis Aukštkalnis Vincas.

Kasa pradėjo veikti nuo rugsėjo mėn. 1 dienos.

Ekskursija. Š. metų rugsėjo mėn. 28 dieną į rinktinę apsilankė Aukštųjų Karininkų D. L. K. Vytauto Kursų 2-ros atsargos karininkų laidos ekskursija pasižiūrėti ir susipažinti su tankais ir jų ypatybėmis.

Ekskursiją vedė pulkininkas Bytautas. Ekskursantams tankų ypatybes aiškino tankų kuopos leitenantas Marcinkevičius, taip pat buvo su tankais pademonstruota — parodyta tanko vikrumas kalnuose.

ir šlaituose. Ekskursantai labai dėmėjosi tankais ir jų veiksmus atidžiai sekė.

Valgyklos atidarymas. Mūsų viršininkų pastangoms rinktinėje prie tankų kuopos įsteigta liktinių puskarininkių valgykla, supirkti indai ir kitos reikmenės. Valgykla, susideda iš vieno kambario ir virtuvės, kambarys naujai atremontuotas, iškljuotas gražiais apmušalais, iškabinti įžymiųjų Lietuvos veikėjų paveikslai. Kambariukas gana jaukus ir daro gero įspūdžio. Š. m. spalio mėn. 3 dieną įvyko valgyklos atidarymas, buvo suruošti pirmi iškilmingi pietūs. Valgyklos atidaryme dalyvavo rinktinės vadas, tankų kuopos vadas ir kiti p. p. karininkai, kurie mielai ragavo gamintus puskarininkiams pirmus pietus.

Visi rinktinės liktiniai puskarininkiai tuo labai patenkinti ir dėkingi savo viršininkams už padėtas jų pastangas, pagerinant liktinių būklę.

Vakarėlis. Š. metų spalio mėn. 6 ir 7 d. rinktinės vasaros sezono salėje buvo suruošti 2 eiliniai šokių vakarėliai; publikos, kaip ir visuomet, buvo prisirinkę labai daug.

Tvarka buvo palaikoma gera, griežė 1 gusarų D. L. E. Kun. Jonušo Radvilos pulko orkestras.

Kaip spėjama, ar tik nebus toje vasaros sezono salėje paskutiniai šokių vakarėliai, nes jau artinasi šalčiai.

Vyr. pus. *Peteraitis.*

Aviacijos puskarininku ramovės rūpesčiu rugsėjo 29 d. buvo surengtas savo ramovės salėje šeiminis vakaras-koncertas.

I vakarą teikėsi apsilankyti Krašto Aps. Min. gen. leitn. Daukantas, aviacijos v-kas gen. št. pulk. leitn. Pundzevičius, aviacijos štabo v-kas karo lakūnas kap. A. Gustaitis, kai kurie eskadrilių vadai, dalies karininkai, svetimų dalių viršilos, puskar. ir Kauno istaigų valdininkai tarnautojai. Pažvelgus į susirinkusią publiką, buvo nepaprastai gražu ir net nesitikėjo, kad tai yra puskarininkių, o ne inteligentų vakaras.

Koncerto dalį atliko valstybės operos dainininkas p. Bručkus, smuikininkas p. Leškevičius ir pianistas p. Stupelis. Be to, dainavo jaun. pusk. Sakelis ir aviacijos puskar. choras. Deklamavo vilnietis skautas savo eilėraštį „Jau 10 metų“, viršila P. Motiejūnas ir grandinis Burdalis. Dainos ir deklamacijos puikiai nusisekė.

Salė ir bufetas, ramovės pirmininko nurodymais, nepaprastai puikiai buvo išpuošti: ivairiaspalvė iluminacija visus dalyvius žavėjo, o Vytis, tarp žaliųjų girliandų, skendo raudoname iluminacijos dugne.

The Armstrong Siddeley „Air-Mail“.

The Armstrong Siddeley „Air-Mail“. Tai yra iš Anglijos atsiųstas mūsų „Kario“ redakcijai žurnalas „Aero-Susisiekimas“, Armstrong'o Siddeley'o įvairių tipų aero-motorų bendrovės leidinys. Bendrovė randasi: Armstrong Siddeley motors limited 10 Old Bond Street, London W. 1. England.

Žurnalas išleistas š. m. rugpjūčio m. 2 nr. Spausdintas trimis kalbomis — anglų, prancūzų ir ispanų. Kiekvienam susidomėjusiam, jam prašant, gali būti siunčiamas nemoka (post free). Kreiptis reikalinga į žurnalo redakciją šiuo adresu: Editorial Office, The Armstrong Siddeley Air-Mail, Parkside, Coventry, England.

Šis žurnalas pasirodė mūsų tarpe pirmą kartą. Žurnale įdomiai aprašytas aero-susisiekimas tarp įvairių aero-stočių pasaulyje, orlaiviais su Armstrong'o Siddeley'o įvairios jėgos aero-motorais. Taip pat aprašytos gražiausios pasaulyje vietos, per kurias eina trans-Alpijos aero-susisiekimo linijos: Milanas—Trentas—Miunchenas; per Alpu kalnus.

Toliau, žurnalas duoda iliustruotų Armstrong'o Siddeley'o įvairios jėgos aero-motorų aprašymų, jų dalių, veikimo, darbo, skraidymo tarnybos metu ir aero-motorų parodos miestuose Ottawa'j ir Montreal'e Kanadoje.

Išvažiuojant ponui ministeriui buvo įteiktas gražus gyvų gėlių buketas. Dalies puskar. ir svečiai poną ministerį palydėjo ovacijomis ir skardžiu valio. Be to, buvo šaukta valio už ramovės pirmininką, už svečius, už puskar. rūpestingumą bei mandagumą ir net už pačią puskar. ramovę.

Džiūginantis yra reiškinys, kad į puskar. rengiamas pasilinksminimo pramogas lankosi ir p. p. karininkai. Tai suteikia puskar. auklėjančios reikšmės. Puskarininkiai, matydami prieš save aukštesnius v-kus, prisilaiko tvarkos ir mandagumo, sekdami p. p. karininkų pavyzdžiu. Nors laikinai ir jaučiasi suvaržyti, bet po kiek laiko papranta prie gražaus elgesio bei mandagumo. Ne veltui yra sakoma: su kuo sutapsi, tokiu ir pats tapsi.

Vyr. p. *St. Čepulis.*

Karo policijos mokykla. Naujoku priesaika. Š. m. spalio mėn. 14 dieną, sekmadienį, buvo mūsų naujokams priesaika. Apie 9 val. atvykus visiems Iglūlos bažnyčion, buvo atlaikytos pamaldos, o po pamaldų tuojau priesaika. Čia visi naujokai iškilmingai, Aukščiausiojo akivaizdoje, prisiekė ginti tėvynę ir nepriklausomybę iki paskutinio kraujo lašo, negalėdami gyvybės... Tą valandą, kai kiekvieno lūpos kartojo priesaikos žodžius, visų veidai buvo rimti, reiškia ištvėrmę ir pasiryžimą išlaikyti tai, ką dabar, iškėlę dešines rankas, kartoja. Po priesaikos orkestro lydimi parėjo namo.

Tuo atvyko p. komendantas, majoras Saladžius, ir pasveikinęs pasakė prakalbą: „Šiandien jūs įeinate į mūsų kariuomenės eiles, įeinate į mūsų karišką šeimyną ir tampat jos teisėti nariai. Dabar eisite, kaip ir visi kariai, grynai kariškas pareigas. Bet, visų pirma, turit įsidėmėti, kad nuo šios dienos jūsų atsakomybė didėja. Dabar jau baudžiama ne už nežinojimą, bet kaip už pareigų vengimą bloga valia. Bet aš, tikiu, kad nė vienas iš jūsų duotos priesaikos nesulaužys. Širdingai sveikinu, pirmąjį laipsnį gavus.“

Kiek pailsėjęs ir sutvarkius, buvo visiems bendri pietūs, kur dalyvavo p. komendantas ir p. p. karininkai. Po pietų, apie ketvirtą val., visi išėjo į kiną „Odeon“, kur buvo rodomas „Juodasis piratas“. Vakare buvo leista pasilinksinti. Čia vėl visi, grojant dūdų orkestrui, kas norėjo, galėjo linksmiai pasišokti. Tuo baigėsi pilna neužmirštamų įspūdžių, vienkartinė kiekvieno kario gyvenime džiaugsmo diena, kada savo brolių ir Aukščiausiojo akivaizdoje išstarta: „Kovosiu už tėvynę iki paskutinio kraujo lašo“.

Ažuolo Lapas.

Galop žurnalas teikia žinių apie aviacijos išsiplėtimą Olandijoje, apie demonstracijas greito orlaivių paruošimo atakuoti priešą ore, aukštumoje 3000 m., per 7 minutes nuo signalo „pavojus“, ir dar apie lenktyniavimą tarp orlaivių ir traukinių, aero-geležinkelų susisiekimo linijoje: Londonas—Edinburgas.

Žodžiu, žurnalas savo turtingu ir įdomiu specialinio pobūdžio turiniu, savo puikiu aviacijos gyvenimo aprašymu ir teikiamomis žiniomis apie aviacijos ūgi kituose kraštuose yra labai pageidaujamas ir linkėtina, kad kuo daugiausia išsiplatintų mūsų visuomenės tarpe, ypač tarp aviatorių (lakūnų) ir aviacijos mėgėjų.

Be to, žurnalas ir savo išvirsniu pavidalu labai traukia skaitytoją. Išleistas labai švartai, apšči ir skoningai; plačiai ir gražiai iliustruotas.

Baigdamas žurnalo apžvalgą, laikau reikalingu pabrėžti, kad šio žurnalo aero-mėdžiaga mūsų spaudoje retai tepasitaiko, nors ta mėdžiaga, mano nuomone, daug galėtų prisidėti išskeldama mūsų visuomenėje aviacijos idėjas ir aviacijos reikala. Todėl šį žurnalą galima rekomenduoti mūsų piliečiams, kaip labai reikalingą ir naujingą dabartinių technikos išradimų amžiuje.

Majoras Zykus.

KUPRINĖS PABIROS

Kartą N. kuopos naujoką
Ona įvedė į strioką.
Nieko sau — graži virėja —
vargšas, mat, neįstūrėjo...

Niekur nieko nesimato
(kareivis nesisarmatys)
paėmė glėbin merginą
ir ant kelių pasodino.

Greit prabėgo ir minutės
virtuvėje prie Onutės.
Mat, draugystė nenuobodi
viena, antrą, trečią žodį.

O ugnis tai, mat, ne štukos
ji sau krečia savo trukius...
Kas daryt? — Kvašys galvoja —
štai virtuvė jau liepsnoje!..

Kas daryti, kuo gesinti —
gal kareivius pavadinti?...
Tik eilinio sumanumas
iš čionai išvaikė dūmus.

Ir vaizdinkitės jo drąsą —
jis tuojau pačiupeš žąsį,
greit sutvarkė gaisro vietą —
ją gi išvirė ant pietų...

Aviatorių daina.

Žiūrėkit, vyrai, ten aukštyn.
Koks paukštis liekia čion artyn!
Čia yr ne paukštis, bet aeroplanas —
Taip aiškino visiems Antanas,
Kuris tai žino tikrai vienas,
Nes jis mato ne pirmas dienas.
Gerai jis žino ne tikrai mūsų,
Bet irgi matė lenkų ir prūsų.
Kada kariavo jis už Tėvynę,
Lauk priešus vijo ir mumis gynė.
Nes sakė jis, kad metu karo.

Tie aeroplanai daug naudos daro:
Jie priešą seka, žvalgybon eina,
Ir mušas ore, kada sueina,
Bombas mėto ir tyrinėja,
Ir priešo jėgas išnagrinėja.
Ka — tikrai randa, tai išnaudoja,
Ir jeigu reikia fotografuoja.
Lakūnų darbas labai naudingas,
Nors gana baisus ir pavojingas.
Bet mūs lakūnai šito nebijo,
Manau, jūs matet, kaip priešus vijo.

LIETUVOJE.

Salotiečiai pagerbė žuvusius karžygius. Spalių mėn. 21 d. Saločiuose atidengtas žuvuslems kautynės su bermontininkais paminklas.

Sausina žemę. Šiemet dėl didelių lietuvių kurčių apskričių vietose, vandeniui apsėmus laukus, be numatytų 1928 m. žemėtvarkos darbų skubiai buvo varomi papildomieji žemėtvarkos darbai. Tokie darbai buvo vykdomi kai kuriose Panevėžio, Biržų, Šiaulių ir Kauno apskr. vietose. Taip pat sausinama Daugų ežero sritis. Ežeras nuleidžiamas vienu metru ir tuo bus nusausinta apie 500 hektarų plotų. Papildomiems žemėtvarkos darbams 1928 m. vykdyti vyriausybės paskirta 1.000.000 litų. Be to, dar ruošiamasi nusausinti kai kuriose Ukmergės ir Šiaulių apskr. vietose.

Taiso mūsų apgriuvusius tiltelius. Spalių 16 d. Ministerių Kabinetas nutarė duoti Tauragės apskr. valdybai 60.000 lt. paskola naujiems tiltams statyti.

Lenkai triukšmauja. Spalių 17 d. apie 22 val. Ukmergės demarklinijos bare, ties Krivalaičių kaimu, mūsų sargybos pastebėjo lenkų pusėj mėlynas raketas laidant, šautuvų ir revolverių šūvius ir sukurtus ugnies laužus, apie kuriuos bėginėjo lenkų kareiviai. Triukšmas tęsėsi iki ryto.

Karo Muziejus rūpinasi orkestru. Karo Muziejaus administracija organizuoja pavyzdinę dūdų orkestrą, kuris duotų progos piliečiams dar maloniau praleisti laisvas valandas muziejaus sodelyje. Be to, nori suorganizuoti ir smuikų orkestrą.

Ministeris pirmininkas lankėsi Klaipėdos krašte. Ministeris pirmininkas prof. Voldemaras, atvykęs Klaipėdon, spalių mėn. 20 d. turėjo pasitarimą vietos reikalais su Klaipėdos krašto direktorija, vietos prekybos ir pramonės rūmų pirmininku.

Plečkaitininkai nubausti. Karluomenės Teismas nuteisė Petrą Papirtį 10 metų ir Joną Ruzgą 2 metams sunkių darbų kalėjimui už platinimą plečkaitininkų literatūros.

Sportas Klaipėdoje. Š. m. spalių mėn. 14 d., lietingame ore, įvyko lengvosios atletikos rudenį sezono uždarymas lauko bėgimu. Iš KSS bėgime dalyvavo 12 senorių, beveik visi kariai, iš 7 pėst. pulko, ir 6 juniorai. Seniorams buvo skirta bėgti 5 km, o juniorams — 3. Pirmutiniai iš KSS senorių atbėgo Bruzdėlinas, vyr. pusk. Dubovikas, viršila Džigbinkas, vyr. pusk. Daugėla, Gailūnas ir laimėjo pirmą vietą — 44 taškais gaudami pereinamą dovaną. Antrą vietą laimėjo M. T. V. — 71 ir trečią vėl KSS — taškais. Tą pačią dieną žaidė KSS — II su Barkochba — I. Nors KSS žaidė su atsarginiu vartininku Žilinskiu, bet rungtynes laimėjo 7:1.

UŽSIENIUOSE.

Marokas nenurimsta. Maroko (Afrikos) tautelės, nors daug kartų buvo nugalėtos savo okupantų, bet ir toliau nenurimsta ir siekia išsivaduoti iš sveitimų priespaudos. Neseniai vėl buvo įvykusios kautynės tarp marokiečių ir ispanų kariuomenės. Ispanai marokiečius nugalėjo ir paėmė apie 1.300 kupranugarų ir kito karo grobio.

Atsargiau su svarbiais raštais. Neseniai rašėme, kad amerikietis laikraštiniškas išgavo slaptą Prancūzijos Anglijos jūrų ginklavimosi sutartį ir paskelbė Amerikos spaudoje. Neseniai panašus dalykas įvyko ir Anglijoje. Laivyno ministerijoj žuvo iš vieno valdininko portfelio slapti raštai. Minėti raštai turi didelės svarbos.

Perdaug norinčių. Greit įvyks Amerikos Jungt. Valstybių naujo prezidento rinkimai. Išstatyti net 7 kandidatai į prezidentus. Amerikoj valstybės prezidentą renka visi jos piliečiai.

Estai mažina savo ministerijų skaičių. Numato iš 10 ministerijų sumažinti iki 7.

Jau anksčiau rašėme, kad ir Lietuvoje numatyta taip pat mažinti ministerijų skaičių.

Garsiojo cepelino kelionė. Išskridęs iš Vokietijos cepelinas „Graf Cepelin“, atskridęs Amerikon spalių 16 d. 17 val. 37 min. nusileido Lekgersto mieste. Iš viso cepelino kelionė nusitęsė 112 valandų. Nulėkė per minėtą laiką 12.000 km. Cepelinas buvo patekęs tarp audrų ir buvo priverstas savo kelią pasukti pietų link. Nemaža nukentėjo. Keleivai buvo labai nuvargę. Skrendant per Ameriką, didžiausios žmonių minios išėdavo jį pasitikti.

Sios kelionės buvo vyriausias tikslas padaryti propagandą nuolatiniam oro susisiekimui per Atlanto vandenyną.

Visur lenkai neusikalba. Jau senai lenkai derasi su vokiečiais prekybos sutartį pasirašyti, bet visada jų derybos nutrūkavo. Neseniai vėl tuo reikalu derybos, bet veltul. Taip pat nutrūko.

Vėl žuvo lakūnas. Anglų lakūnas Macdonaldas mažą lėktuvu norėjo perskristi Atlanto vandenyną tarp Anglijos ir Amerikos. Bet skirtos vietos nepasiekė ir spėjama, kad žuvo vandenyne, nes jo lėktuvas nebuvo pritaikytas nutūpti ant vandens.

Prie Varšuvos politechnikos instituto yra įsisteigusi aviacijos sekcija. Neseniai šios sekcijos trys studentai politechnikos laikinose dirbtuvėse pastatė naujos konstrukcijos dvivietę avionetę „WRG“, kuri šiomis dienomis Varšuvos aerodrome karo lakūno buvo išbandyta. Per bandymą parodė gerų privalumų: trumpą startą, didelį pakilimo greitumą ir paslankumą.

Avionetė yra vienasparnė, turinti dviejų cilindrių 34 arklių jėgų anglišką variklį; jos greitis siekia 120 kilometrų per valandą. Pati avionetė tesveria 190 kilogramų ir gali pakelti tokio pat svorio sunkumą, t. y. arti 190 kg.

Naujas civilis aerodromas Lenkijoje. Prie Gardino Rumėkos dvare priešaviacinio ir priešdujinio apsigynimo sąjunga įrengė laikiną aerodromą, kurį vėliau mano paversti nuolatiniu, pastatant angarus ir įvairius reikalingus įrengimus.

Atsiųsta paminėti.

Katalikų veikimo kodeksas, sudėstytas pagal Enciklikas ir kitokius Popiežių raštus. Parašė Teologijos ir Bažnyčios Teislių Doktoras kunigas Guerry, išvertė E. T. Kaunas 1928 m.

Prancūzų kalbos vadovėlis. A. Buivydaitis. „Vairo“ b-vės leidinys. Kaunas 1928 m. Kaina 2 lt.

Grapas Montekristo. A. Diuma. Romanas, V tomas. Vertė Pr. Morkūnas. Kaina 3 lt. Kaunas 1928 m.

Baltieji Meksikos užkariautojai. Istorinis dviejų dalių romanas. Vertė Vyt. Urnevičius. Kaunas 1928 m.

Abi knygos išleistos „Vairo“ b-vės ir abi jos Švietimo Ministerijos leistos į visų mokyklų bibliotekas.

Mokykla ir Gyvenimas. Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos laikraštis. 6 (63) nr. Kaina 2 lt. Kaunas 1928 m.

Pranešimai.

Gerb. knygų leidėjams.

Pradedant nuo 1926 m. „Karys“ kreipia ypatingo dėmesio į lietuviškos knygos propagandą karių tarpe. Tam tikslui skiriama atitinkama vieta bibliografijai. Iš žemiau duodamos lentelės galima įsitikinti, kad „Karys“ recenzuojama arti 28% visų leidžiamų Lietuvoje knygų. Reikia atsiminti, kad Bibliografijos Instituto statistikoje rodomos smulkios brošiūrėlės, atspaudos iš žurnalių, įvairių draugijų statutai, apyskaitos ir t. t.

Dešimtinės bibliografijos klasifikacijos sistemos skyriai	Bibliografijos žinių darbiniai išleista Lietuvoje 1928 m. sausio — rugpjūčio	Recenzuota „Kario“ 1-39 Nr. Nr. (1928 m. sausio — rugsėjo 15 d.)
0 Bendras	11	11
1 Filosofija	10	8
2 Tikyba	27	7
3 Socialių mokstų	101	21
4 Kalbotyra	17	4
5 Gramat. Matematika	14	3
6 Taikom. mokslai	97	7
7 Menas. Sportas	23	11
8 Literatūra	55	26
9 Istorija. Geografija	14	14
Viso	403	112

Knygų recenzijose „Kario“ bendradarbiai paprastai nurodo, ar tinka knyga karių bibliotekoms. Knygos užperkamos į bibliotekas, atsižvelgiant į recenzentų nurodymus. „Kario“ 1 m. 37 Nr. pildyta kiek pirktą knygų karių bibliotekoms 1917 metais. Tas skaičius nemažas — 11012 tom.

Dėl tos priežasties mūsų manymu, verta siusti „Kario“ redakcijai paminėti visus leidinius, tiek stambesnius, tiek smulkesnius.

Jei norima, kad būtų knyga paminėta, pakanka 1 egz. o jei norima, kad būtų parašyta recenzija, reikalinga pasiųsti 2 egz.

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atakiro ar kaina 30 ct. visiems. **Skelbimai:** petito eilutė 40 ct., prieš tekstą dvigubai. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba.

Redaktorius kpt. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-va spaustuve, Kaune.

Šio nr. išspausdinta 2.500 egz.

